

Wat kan wel?

Wat kan wel? Met die bril op is de gemeente aan de slag. Je hoeft het nieuws maar een beetje te volgen om te weten dat veel ingewikkeld is. Bouwen? Lastig vanwege stikstof. Een windmolen? Moeilijk vanwege een wespensdief. Aansluiting op het elektriciteitsnet? Gaat niet vanwege volle netwerken. Een boerenbedrijf uitbreiden? Complex, ook weer vanwege stikstof. Al die problemen zijn echt, en simpele oplossingen zijn niet morgen beschikbaar.

Niet voor niets noemt ecooloog Arnold van den Burg de bodem in het Edese Bos in deze Buitenronde 'knetterzuur'. Planten en dieren lijden daaronder. Hij maakt zich terecht grote zorgen over de staat van de natuur. De gemeente Ede, met de mooie Veluwe als achtertuin, werkt daarom aan natuurherstel. Een paar jaar geleden strooiden we al kalk op De Ginkel om de verzuring van de bodem tegen te gaan. We zien nu voorzichtig positieve effecten. In het Edese Bos willen we ook aan de slag met herstelmaatregelen.

Met de wat-kan-wel-bril kijken we ook naar de agrarische sector. Bedrijfsontwikkeling willen we weer mogelijk maken, maar wel onder de voorwaarden van forse stikstofreductie, om de natuur een kans op herstel te bieden.

Wethouder Jan Pieter van der Schans.

Met nieuwe regels geven we bovendien duidelijkheid, waardoor boeren vanuit hun eigen vakmanschap en autonomie weer aan hun toekomst kunnen werken. Diezelfde duidelijkheid willen we ook stoppende agrarische ondernemers bieden. Daarbij hebben we wel wat hulp vanuit Den Haag nodig. Boeren kunnen gebruikmaken van onze ProMo-regeling om snel en goedkoop een nieuwe bestemming vast te leggen voor hun perceel, bijvoorbeeld wonen of wonen in combinatie met kleinschalige bedrijvigheid. Ook dat biedt duidelijkheid en perspectief. Simpele oplossingen voor alle problemen zijn er niet, maar gelukkig kan er ook heel veel wel.

Jan Pieter van der Schans
Wethouder landbouw en natuur

'Agrarische natuur is mensenwerk'

'Agrarische natuur is mensenwerk.' Het is een gevleugelde uitspraak van veldcoördinator Sarah Mampuys van Collectief Veluwe. Op elk boerenbedrijf ziet natuurbeheer er net even anders uit. 'In de hoofden van boeren zitten veel goede ideeën.' Dat geldt ook voor melkveehouder Teunis van de Zandschulp uit Lunteren.

Melkveehouder Teunis van de Zandschulp laat Sarah Mampuys van Collectief Veluwe zijn proefveldje meerjarig kruidenrijke rand zien.

Kort geleden heeft Teunis met Collectief Veluwe een beheerpakket afgesloten voor licht weidevogelbeheer. Daarmee krijgt hij een vergoeding voor het beschermen van de nesten. Sarah: 'Dat doet hij al jaren, maar nu is er eindelijk een vergoeding mogelijk. Dit is geen officieel weidevogelgebied, maar met de weidevogelvrijwilligers kunnen we met licht beheer wel wat goeds neerzetten. De vrijwilliger die hier komt, is enthousiast dat Teunis en zijn buurman met dit nieuwe beheerpakket een stapje verder kunnen gaan.' Onder meer krijgt Teunis te maken met een eenvoudig maaiprotocol. 'Boeren maaien veelal van buiten naar binnen, maar wij zeggen: maai van binnen naar buiten. Dan kunnen de kuikens wegvluchten. En maai niet in het donker, wanneer je de kuikens niet ziet.' Teunis deed dat laatste sowieso niet, maar van binnen naar buiten maaien is een opsteker.

Experimenteren

Sarah kent Teunis al een tijd van projecten van de gemeente Ede

voor natuurinclusieve landbouw. Experimenteren zit in zijn genen. Zijn vader was zijn tijd ook al vooruit met klavers in het grasland en met niet-ploegen. Teunis borduurt daarop verder met als doel een beter rendement. Behalve dat Sarah gereedschappen voor verdere ontwikkeling komt brengen, haalt ze zelf ook kennis bij hem op. Dit najaar heeft Teunis een graslandperceel doorgezaaid met een kruidenrijk mengsel. De gedachte is dat dieper wortelende kruiden het organische-stofgehalte verhogen en het bodemleven stimuleren. De bodem wordt minder droogte- en uitspoelingsgevoelig, en het gewas neemt beter mineralen op en levert smakelijker ruwvoer.

Dubbele win

Samen bekijken ze even het proefveldje meerjarig kruidenrijke rand. Meerjarige randen zijn interessant langs watergangen. Ze verbeteren de bodem- en waterkwaliteit, omdat er niet bemest wordt en er weinig

grondbewerking is. Teunis: 'We mogen vanaf dit jaar sowieso tot een meter vanaf de sloot niet meer bemesten. Als ik er meerjarig kruidenrijk grasland inzaai en die de eerste snede niet meemaai, kunnen de weidevogels erin vluchten.' Ook biedt de rand onderdak aan insecten en vogels. En met grassoorten en klavers als basis, heeft zo'n rand ook nog eens voederwaarde.

Uit eigen pet

Sarah reageert enthousiast: 'Dit soort initiatieven zijn waardevol, vooral omdat het uit de eigen pet komt. Uiteindelijk gaat het erom zelf te ontdekken wat het beste werkt.' Zo'n meerjarige rand die een boer af en toe maait, eventueel met een beheerpakket voor botanische hooilandrand, is een dubbele win. Dat is natuurinclusieve landbouw.'

Meer informatie

Kijk op www.collectiefveluwe.nl voor meer informatie over agrarisch natuurbeheer en beheerpakketten.

Inhoudsopgave

Zoemend bos
Groen Schoolplein

p2 Land van Peelen
p2 Dorpen in het groen

p3 Beschermt de weidevogels
p3 Veilig biertje drinken

p4 Brandpreventie
p4 Zorgboerderij

p5
p5

Terug naar het 'zoemende' bos vol insecten en vogels

De afgelopen zes jaar zette bioloog Arnold van den Burg het stikstofprobleem voor de natuur op de kaart. Nu de maatschappij ervan doordrongen is, wil hij zich meer met herstel gaan bezighouden. Onder meer het Edese Bos is zijn experimenteelgebied. 'Ik wil terug naar het zoemende bos.'

Je kunt hem inmiddels een bekende Nederlander noemen. Sinds 2017 haalt Arnold van den Burg uit Otterlo geregeld het nieuws. Mezenjongen breken hun pootjes en eierschalen zijn veel te dun. Het zijn indirecte effecten van het teveel aan stikstof in de natuur. Hij zag het met eigen ogen op de Noord-Ginkel bij Ede. 'Het is zo'n duidelijk voorbeeld van wat er mis is. Ik moest het voor het voetlicht brengen. De NRC opende ermee op de voorpagina en de Tweede Kamer stelde Kamervragen.'

Knetterzuur

Tijdens een wandeling door het Edese Bos legt Van den Burg uit wat een teveel aan stikstof voor dit bos betekent. 'Tien jaar geleden zou ik gezegd hebben, dat het hier op de stuwwal wel meevalt. Inmiddels is de bosbodem zo knetterzuur geworden, dat planten allerlei essentiële voedingsstoffen niet

Arnold van den Burg heeft in het Edese Bos hoopjes schelpgruis voor de bosvogels neergelegd, zodat ze voldoende calcium binnen krijgen.

meer kunnen opnemen. Kruidachtige planten zijn bijna verdwenen. In mijn kinderjaren stonden er in het Edese Bos veel meer anemonen. Kom er nog maar eens om. Je hoort daarom ook geen bijen meer zoemen en je ziet bijna geen zweefvliegen meer vliegen. Die vinden geen bloemen om van te eten. Dus hebben de dieren die insecten eten – vogels en vleermuizen – het ook moeilijk. Ik wil terug naar een zoemend bos!'

Schelpgruis strooien

Daarvoor schrijft hij voor de gemeente

een projectplan. 'Niks doen is geen optie meer. De gemeente begrijpt dat en ziet ook dat de situatie tamelijk dramatisch is. We moeten beginnen met het ontzuren van de bosbodem. Dat kan door schelpgruis te strooien.' Een paar jaar geleden is op de Ginkel, waar de problemen nog groter zijn dan in het Edese Bos, met een helikopter schelpgruis over 380 hectare uitgestrooid. Van den Burg weet dat schelpgruis kan werken. 'Tien jaar geleden heb ik iets soortgelijks in een heel klein stukje grond in het

Roekelse Bos uitgeprobeerd. Daar groeit weer muizenoor en mannetjesereprijs. Die kruiden waren door de zure bodem verdwenen en zijn spontaan teruggekomen.'

Mezen

En wat betreft de mezen? Op de Noord-Ginkel vond Van den Burg vorig jaar nog maar één mezenestje met gebroken pootjes. In het Edese Bos, waar het schelpgruis nog moet komen, kon hij niet langer aanzien hoe mezenjongen door hun pootjes zakten. Hij kocht op eigen initiatief een big bag en legde verspreid over het bos vijftig schelphoopjes neer. Mezenouders kunnen in ieder geval weer sterke eieren en sterke jongen voortbrengen.

Een bos met bloemen en zoemende insecten zoals hier in Frankrijk, is het wensbeeld van Arnold van den Burg. 'Ik wil terug naar het zoemende bos.'

Natuurschool OBS De Sprong vergroent schoolplein

Op donderdag 25 mei is het groene schoolplein van OBS De Sprong in Lunteren officieel in gebruik genomen. Directeur Floriëlle Ruepert is enthousiast over de mogelijkheden die de nieuwe natuur biedt. 'Leerlingen leren over het belang van biodiversiteit en hoe ze op een verantwoorde manier met de natuur omgaan. Waar mogelijk integreren we de natuur in het onderwijs.'

De school beschikt over twee schoolpleinen, een voor de onder- en een voor de bovenbouw. Wat ze gemeen hebben is de rijkdom aan inheemse bomen, struiken en bloemen. Er zijn bomen geplant, zoals esdoorns, meidoorns en fruitbomen. In de moestuinbakken verbouwen de leerlingen hun eigen groente en in het voedselbos staan fruit dragende planten. De kruidentuin levert kruiden voor kooklessen met de leerlingen. En dan is er nog de pluktuin met wilde bloemen rondom de school. In de nestkasten voor vogels en vleermuizen kunnen de kinderen via een camera volgen wat er gebeurt.

Uitdaging spelen

Buiten doen ze wat kinderen doen:

Natuurbeleving begint met de verwondering van een kind.

klauteren, schommelen, rennen ... Maar dan wel op een groen speelplein. Ruepert leidt rond: 'Daar is de waterbaan die uitmondt in een modderbad. Dat bad is goed voor de metselbijen. We hebben speciaal boomstronken laten liggen, dat zijn natuurlijke klimobjecten. Binnenkort gaan we oesterzwammen kweken op kleine boomstammetjes. Die oogsten en bereiden we samen. Tegels zijn vervangen door boomschors. Buitenspelen is met al die natuurlijke

elementen veel uitdagender geworden, wat ook nog eens goed is voor de motoriek.'

Natuur steekt mooi in elkaar

Alles begint met de verwondering van een kind, noemt Ruepert de voornaamste reden om natuur en onderwijs met elkaar te verbinden. 'Juist in een wereld waar de natuur onder druk staat, laten wij de leerlingen ervaren hoe belangrijk die natuur is, dat

we er als mens verantwoordelijkheid voor dragen en er deel van uit maken. We laten kinderen ondervinden wat de natuur allemaal biedt, hoe mooi die in elkaar zit.'

De leerkrachten worden via workshops bijgeschoold om het maximale uit het natuur geïntegreerde onderwijs te halen. Bovendien werkt de school samen met de stichting NatuurWijs. De organiseert drie keer per jaar een buitendag voor elke groep. Het schoolplein is het vertrekpunt. Is de interesse eenmaal gewekt, dan komt de rest vanzelf.'

Bij de opening van het groene schoolplein waren er verschillende workshops zoals 'Eten uit eigen tuin', 'Bewegen op het schoolplein', 'Bloemschikken', 'Kruidenzakjes maken' en 'Maken van insectenhôtels' en er kwam een imker langs.

Aan de totstandkoming van het groene schoolplein hebben meegewerkt: Gemeente Ede, Waterschap Vallei en Veluwe; Postcode Loterij, Prins Bernard Cultuurfonds, Univé. De waterpomp is gerealiseerd via Ede Doet.

Land van Peelen: van akker naar waardevol natuurgebied

Nu is het nog een akker aan de Dikkenbergweg in het bosgebied van Bennekom. Iedereen die naar de Panoramahoeve gaat, komt erlangs. Als het aan de kersverse Stichting Land van Peelen ligt, maakt de akker plaats voor prachtige natuur met ruimte voor planten en dieren en ook wandelmogelijkheden voor mensen.

Voorzitter Gerard Baars en secretaris Siep van de Dijk van de Stichting Land van Peelen kijken over het glooiende land: 30 hectare aardappels. 'Midden in het bos in Natura 2000-gebied zo'n akker. Kunnen we daar niet ruimte maken voor natuur?' Het was Baars' vrouw die zich erover verbaasde. Precies het vonkje dat Gerard nodig had om in actie te komen. Hij verzamelde allerlei mensen met kennis van landschap, planten en dieren en connecties om zich heen. In mei 2022 werd het burgerinitiatief een officiële stichting. De omvorming van dit akkerland tot natuur is in hun visie een belangrijke eerste stap om de biodiversiteit op de Zuidwest-Veluwe te vergroten. Zo ver is het nog lang niet.

Halfopen natuurlandschap

'Het is een ingewikkeld traject', legt Baars uit. 'We zijn afhankelijk van de medewerking van de eigenaar. Die wil inmiddels wel weg. Dat positieve

Zo kan in de toekomst het Land van Peelen eruit zien. Artist impression Jasper Jan de Ruiter.

hebben we al bereikt. De provincie is nu aan zet om de ruilgrond te zoeken.' Als dat lukt, hoe gaat de natuur er dan uitzien? Gerard en Siep leggen uit dat de stichting de natuurontwikkeling wil koppelen aan de soorten die de provincie wil versterken. Denk aan das, zandhagedis, zwarte specht, maar ook aan insecten en de 29 soorten mieren die meer ruimte moeten krijgen om tussen het Mierenreservaat en natuurgebied Franse Kamp heen en weer te wandelen. Daarvoor is

een halfopen landschap ideaal. Dat betekent heide, een bloemrijke akker met inheemse kruiden, wat bosjes met boswilgen en braambosjes. 'Een voedselbos kan misschien ook', vullen ze aan. 'Mensen moeten de natuur kunnen ervaren.'

Verbinden

Het ideaal van de stichting reikt verder dan het Land van Peelen. Het streven is om meerdere losse stukjes natuur te verbinden. Daarvoor zijn behalve

Gerard Baars (l) en Siep van Dijk (r) bij het Land van Peelen.

de provincie en de gemeente ook particulieren nodig. Gerard: 'Onlangs hebben we een gesprek gevoerd met de omliggende grotere en kleinere boseigenaren over wat hun ideeën zijn en hoe we kunnen samenwerken aan een robuustere natuur. Dat idee krijgt handen en voeten. Inderdaad, best ambitieus.'

'Luister', zegt Siep ineens. In de bosrand klinkt een melodieuze zang. 'Twee boomleeuwerikken die tegen elkaar opzingen! Dat heb ik hier nog niet eerder gehoord.'

Meehelpen?

De stichting kan goed hulp gebruiken op diverse terreinen om de plannen te verwezelijken. Kijk op www.landvanpeelen.nl.

'Dorpen in het Groen is een gul project'

Evelien Kooijmans heeft met plezier deelgenomen aan het project Hoenderloo in het Groen. Haar erf ziet er nu nog mooier uit en biedt nog meer plek aan insecten, vogels en kleine zoogdieren.

In de hagen kwetteren mussen en in de schuur nestelen zwaluwen. Evelien Kooijmans woont op een idyllische plek in Deelen. Ze is er graag in de tuin bezig. Toen ze hoorde van het project Hoenderloo in het Groen, besloot ze dan ook naar de informatieavond te gaan. 'Het was interessant om te horen hoe je een erf streekeigen inricht en tegelijkertijd de biodiversiteit kunt versterken. Na die avond heb ik een afspraak gemaakt met landschapsadviseur Marnix Bout van de gemeente Ede. Hij was enthousiast over hoe diervriendelijk onze tuin al was. De tuin is niet strak aangeharkt en er zijn veel struiken waar dieren zich in kunnen verstoppen. Onze lindebomen staan op de gemeentelijke lijst van monumentale bomen. Als ze in bloei staan hoor je het constante gezoem van de bijen die af- en aanvliegen.'

Evelien Kooijmans is blij met haar nieuwe hoogstamfruitbomen langs de opritlaan.

Gul project

Bout gaf diverse adviezen en vroeg Evelien of ze zelf ook wensen had. 'Mij leken fruitbomen langs de oprit wel leuk. We hebben inmiddels twee appels (Groninger Kroon en Notarisappel) en een stooftpeer (Winterjan) neergezet. Achter op het erf hebben we een walnotenboom geplant en een beukenhaag gezet. Op een paar plekken zaaide ik een inheems bloemenmengsel voor bijen en insecten. Het is echt

een gul, heel aardig project. Voor een schappelijke prijs haal je het plantmateriaal op.'

Nestkastjes

'Oh ja, nestkasten hebben we ook gekregen, voor de grauwe vliegen-vanger', vervolgt Evelien. 'We willen graag vogels op ons erf. Een nestkast voor een steenuil hadden we al. Als de kuikens het nest verlaten, zie je van die onhandige bolletjes wol over je

heen vliegen.' Kooijmans gaat verder met haar erf. Afgelopen jaar heeft ze een insectenhotel gemaakt en er komt nog een vijvertje voor vogels om uit te drinken en waar allerlei bestjes in kunnen leven.

Hoenderloo in het Groen

Het project Dorpen in het Groen, onderdeel van Levend Landschap Ede, trekt van dorp naar dorp. Afgelopen najaar waren Hoenderloo, Hoog Baarlo, Oud Reemst en Deelen aan de beurt. Op 12 september kregen geïnteresseerde bewoners een presentatie over landschappelijk ingerichte erven. Elf particulieren deden mee. Op 15 januari is zaaizaad voor circa 350 meter bloemrijke randen, 3.000 struiken, 35 fruitbomen en 45 laanbomen uitgereikt.

Hulp bij initiatieven

Via Levend Landschap van gemeente Ede krijgen inwoners hulp bij het opzetten van initiatieven: www.ede.nl/in-de-gemeente-edede-in-ontwikkeling/levend-landschap

'Voswerend raster beschermt de weidevogels fantastisch'

Grenzend aan natuurgebied Binnenveldse Hooilanden liggen in een akker opvallend veel nesten van Kieviten en andere weidevogels. De kuikens zijn er veilig. Een raster houdt de vossen buiten.

Het is eind april. Henk van Paassen en Ton van Aarle van Weidevogelwerkgroep Binnenveld Oost willen nog twee tureluurnesten markeren. Eerder hebben ze al stokken bij 23 Kievitsnesten gezet. Op die manier weet David van Laar uit Achterberg, die de grond pacht, precies waar hij met zijn trekker om de nesten heen moet rijden. Van Laar werkt graag mee. 'Dit is land met veel weidevogels. Doe je niks, dan worden alle nesten leeggehaald. Door met de weidevogelwerkgroep in goed overleg samen te werken, kunnen we veel doen.' Voor elk beschermd nest ontvangt hij een vergoeding.

Derde jaar

Het raster rondom het perceel op de hoek Veensteeg - Werftweg staat er inmiddels voor het derde jaar. Tussen de palen zijn vier elektriciteitsdraden gespannen. Een paar zonnepaneeltjes leveren de energie. 'Het werkt fantastisch', aldus Henk. 'De vossen die in het bosje van de Binnenveldse

Ton van Aarle (l) en Henk van Paassen (r) voor het voswerende raster, samen op zoek naar weidevogelnesten.

Hooilanden leven, kunnen er niet door. Er is nog niet één nestje door predatie verloren gegaan.' Hoe anders was dat vorig jaar toen een deel nog niet ingerasterd was. De helft van de Kievitsnesten en alle vier de tureluurnesten gingen verloren. Aan de keutels en de pootafdrukken zagen de vrijwilligers dat de vos was langs geweest.

Volop werk

Deze akker is de enige plek in het Binnenveld met een voswerend raster. Vier vrijwilligers van de werkgroep hebben 1000 meter raster om bijna 7 hectare land gezet. Een hele klus, maar het onderhoud is ook niet mals. Ton: 'We moeten het gras kort houden, want als het tegen het draad aankomt, lekt de spanning weg en kunnen vossen er

Tureluur

Wulp

alsnog door. Met een schop het gras wegsteken is bijna niet te doen.' Henk: 'Gelukkig kunnen we accu-bosmaaiers aanschaffen.'

Uitgesteld zaaien

Na half mei als de kuikens groot genoeg zijn om voor de machines te vluchten, maakt het gras plaats voor mais. De werkgroep laat dan nog snel een drone boven het perceel vliegen om nog eventuele grutto- en tureluurnesten op te sporen en te zien waar de kuikens lopen.

David: 'Op een gegeven moment moet het maiszaad er toch echt in om nog een goed gewas te krijgen. Maar ook voor de weidevogels is dat goed. Dan kunnen ze met een tweede legsel beginnen. Groeit het maisgewas eenmaal snel, dan hebben de kuikens weinig last meer van vijanden zoals ooievaars en roofvogels.'

Ook vrijwilliger worden bij de weidevogelwerkgroep? Kijk op www.inhetbinnenveld.nl

'Biertje drinken? Plan hoe je veilig thuiskomt'

Luuk Miedema van Nuchter Ede komt graag langs om te praten over verantwoord alcoholgebruik. 'Zuipen moet je plannen. Regel je vervoer naar huis voordat je het eerste biertje op hebt. En als iemand dronken is, bescherm je elkaar, en laat je diegene niet alleen naar huis gaan.'

Het aantal verkeersongelukken in de gemeente Ede neemt toe. Deels is dat terug te voeren naar de coronatijd. 'In het café is er meestal wel een BOB of taxi die je naar huis brengt', legt Luuk Miedema uit. 'Dronk je bij iemand thuis, dan was die mogelijkheid er niet altijd.'

Herkenbare voorbeelden

Miedema geeft voorlichting aan groep 8 op basisscholen, komt in kerken en in keten, bij bedrijven en voetbalclubs. Hij nodigt zichzelf uit of wordt gevraagd om eens langs te komen. Zijn verhaal doorspekt hij met herkenbare voorbeelden. 'Herinner je je dat dodelijke ongeluk? Hoeveel had diegene gedronken? Wat denk je? Niet meer dan tussen de vier en zes biertjes. Hoe dat kan? Met vier biertjes op voel je je euforisch. De remmen en het gas gaan los. Je hebt onterecht het idee dat

Luuk Miedema van Nuchter Ede komt graag langs om voorlichting te geven over verantwoord alcoholgebruik.

je beter functioneert. Dus denk niet dat jij dat dan wel kunt.'

Kopieergedrag

Bij alcoholgebruik wordt snel naar jongeren gewaaid, maar het speelt net zo goed bij volwassenen en vooral 55-plussers, maakt hij duidelijk. 'Dat jongeren drinken heeft veel te maken met groepsdruk, je identiteit ontdekken,

het gedrag van ouderen kopiëren en moeilijk nee kunnen zeggen. Ben je 15, dan wil je eruitzien als een volwassene. Van volwassenen vinden we het niet zo erg als ze flink drinken. Volwassenen moeten elkaar ook durven aanspreken.' Maak dus als ouders, voetbalclub of bedrijf een duidelijk plan met heldere afspraken die zijn na te komen en houd je er ook aan. 'Dus als ouders niet

dreigen de keet definitief te sluiten, maar houdt 'm een weekend dicht als het uit de hand gelopen is. Bovendien: hoe mooi kun je het hebben: een plek waar jongeren samenkomen en waar je als ouders toezicht kunt houden.'

Bloemlezing

Op vrijdagmiddagborrels bij bedrijven reikt Miedema pragmatische oplossingen aan en voert daarnaast een goed gesprek. 'Ik heb inmiddels een prachtige bloemlezing met oplossingen: medewerkers die twee biertjes mogen drinken of met een busje thuis worden gebracht. Een transportbedrijf dat chauffeurs in hun eigen vrachtwagen laat slapen als dat verstandig is. Er is zelfs een werkgever die 100 euro salarisverhoging biedt als je op de vrijdagmiddagborrel geen alcohol drinkt. Allemaal werkbare oplossingen die ook het verkeer veiliger maken.'

Meer informatie

Wil je tips over hoe je zelf verantwoord kunt drinken of veilige activiteiten kunt organiseren? Kijk op <https://nuchterede.nl>

Brandveiligheid op en rond vakantieparken is van groot belang

Door klimaatverandering wordt Nederland steeds warmer en droger. Dat betekent meer risico op grote of zelfs onbeheersbare (natuur)branden. Ook voor de vakantieparken op de Veluwe is het van groot belang hierop voorbereid te zijn.

Hoe kun je brand op een vakantiepark of camping voorkomen? Wat moet je doen als er brand uitbreekt op het park of in de directe omgeving? Het is belangrijk om te bekijken of de inrichting van het park op orde is. En of de brandweer het park kan bereiken in geval van nood. Weten medewerkers en gasten wat ze moeten doen als er brand uitbreekt?

Gedegen aanpak

Het zijn vragen waar Thij Verspaget, eigenaar van Park Berkenrhode in Wekerom, zich over heeft gebogen. Het recreatiepark grenst aan het Roekelse Bos en hij moet er niet aan denken dat er brand vanuit het natuurgebied naar het park overslaat. Of omgekeerd: dat een brand op zijn park uit de hand loopt. Twee jaar geleden brak al eens brand uit in een chalet en een tijdje later ook in een

Thij Verspaget heeft voor zijn Park Berkenrhode een uitgebreid brandpreventieplan gemaakt.

vakantiewoning. Het was tijd voor actie. Verspaget: 'We zijn uitgebreid gaan bekijken hoe we dit soort situaties in het vervolg kunnen voorkomen. In overleg met de brandweer, de gemeente en een ingenieursbureau hebben we een gedegen plan gemaakt en dat uitgevoerd. Alles is nu conform de brandveiligheid geregeld.'

Diverse maatregelen

Een belangrijke maatregel is compartimentering van het park, zodat in geval van brand het vuur binnen dat deel van het park blijft en zich niet verder verspreidt. De coniferenhagen die makkelijk vlam kunnen vatten, zijn verwijderd en vervangen door beplantingen die niet zo snel in brand

vliegen, denk aan beuken- of taxushagen. Gasten hebben zich aan diverse regels te houden om brand te voorkomen. Zo is er bijvoorbeeld een verbod op barbecueën. 'Onze medewerkers zijn getraind om bij brand adequaat te handelen volgens vluchtplannen, die samen met de brandweer zijn opgesteld', vult Terspaget aan. 'Elke woning heeft een brand- en CO₂-melder en de woningen zijn allemaal van het gas af. En zo zijn er nog een legio maatregelen voor brandpreventie. Brandveiligheid vinden we heel erg belangrijk. Ons motto is niet voor niets: zorgeloos genieten!'

Praktische tips voor brandveiligheid op vakantieparken

Het programma Vitale Vakantieparken heeft het een en ander uitgezocht over brandveiligheid en de informatie bij elkaar gebracht op www.vitalevakantieparken.nl/brandveiligheid. Daarmee kan elke recreatieondernemer gelijk aan de slag.

Eck-stra: een zorgboerderij met veel extra's

Hans en Hettie van Eck uit Lunteren hebben jaren geleden zorgboerderij Eck-stra opgezet. Dochter Janita en zoon William zijn in 2020 in maatschap erbij gekomen; de tweede generatie zorgboeren en de vierde generatie op deze plek!

'Als tien- tot twaalfjarige speelde ik met de kinderen mee', vertelt William tijdens een rondleiding. 'Na de middelbare school besloot ik de mbo-opleiding zorg en groen te doen en vorig zomer heb ik de hbo-opleiding social work afgerond. Ik ben dus erin gegroeid. Voor mijn twaalf jaar oudere zus was dat anders. Zij moest al snel een bewuste keuze maken.'

Sinds 2000 vangen Williams ouders al kinderen op, aanvankelijk uit sociale motieven. Gaandeweg werd zorg een steeds serieuzere bezigheid, vooral toen in 2010 de varkensschuur werd verbouwd tot kantine en de varkens het bedrijf uit gingen. William: 'Zorg was onze hoofdtak geworden. Tegenwoordig hebben we nog wel 2700 kippen. Voor onze deelnemers is het leuk om eieren te rapen; een rustig werkje dat ze in hun eigen tempo kunnen doen. Zo blijf je toch een boerderij waar de deelnemers actief meewerken.'

William, Janita, Hans en Hettie van Eck: twee generaties zorgboeren.

Voor ieder wat wils

Alle gebouwen en de hele buitenruimte staan inmiddels ten dienste van de zorg. Eck-stra biedt ruimte aan kinderen, maar ook aan volwassenen. Voor kinderen dient de boerderij veelal als tijdelijke vervanging van school of ze komen voor naschoolse opvang. 'We beginnen de dag meestal met een uurtje schoolwerk', vertelt William, terwijl hij het gebouw laat zien waar vorig jaar nog schapen en geiten stonden. Op de begane grond is een

kantine en knutselruimte, en op zolder een grote speelplek en ruimten voor huiswerk.

In de loop van de jaren is de zorg sterk geprofessionaliseerd. Deelnemers werken gericht aan doelen en ontwikkelen zich door groepsactiviteiten en individuele trajecten. Ze kunnen bewegen in een sporthal, muziek maken in een muziekrimte, knutselen, spelletjes doen, bouwen aan het huttdorp; te veel om op te noemen. Bijna elke middag is er een leerzaam

themakwartiertje, bijvoorbeeld over omgaan met emoties.

Takenverdeling

Vader Hans vind je vaak met deelnemers in de werkplaats. William: 'Ze timmeren vogelhuisjes en speelgoedvrachtauto's. Soms wordt er iets voor de boerderij gerepareerd. Binnenkort gaan we uilenkasten maken voor de uilenwerkgroep. De kippen, schapen, geiten, varkens, konijnen en cavia's doen mijn vader en ik samen.' Psychomotorisch therapeut Janita geeft therapie aan deelnemers. Verpleegkundige Hettie staat samen met William aan de lat voor vele algemene zaken. Professionele begeleiders en stagiairs maken het team compleet. 'De laatste tijd houd ik het overzicht over de verschillende groepen. Het is grappig als mijn vader mij vraagt: "Wat verwacht je vandaag van mij?"'

Boomfeestdag: plezier met een educatief randje

'We gaan vandaag zagen', zegt Otto Vloedgraven. 'Yeah', klinkt het in koor. De Boomfeestdag is begonnen. Op 15 maart steekt groep 7 van de Kraatsschool de handen uit de mouwen. Na een ochtend flink aanpakken hebben de 37 leerlingen heel wat werk verricht. De houtsingel langs de Nieuwesteeg ziet er weer tiptop uit.

De kinderen luisteren met aandacht naar de uitleg van Otto Vloedgraven van Agrarische Natuurvereniging Het Binnenveld. Wat gaan ze doen en waarom is dat belangrijk? 'Deze houtsingel is speciaal aangelegd voor de natuur', legt Vloedgraven uit. 'Vogels kunnen er broeden. Egels, dassen, marters en andere dieren kunnen zich er verstoppen. Om te voorkomen dat de haag uitgroeit tot hoge bomen, zagen we de takken af. De boomstronken lopen daarna gewoon weer uit en zo krijg je een soort haag van struiken.'

Veiligheid voorop

Op een zeil ligt het gereedschap klaar. 'We hebben prachtige zagen, maar pas op, ze zijn héél scherp. Dus niet ermee rondzwaaien of naar anderen wijzen.' Ondertussen doet Vloedgraven voor hoe je een tak zaagt. De kinderen staan

Onderdeel van de Boomfeestdag was een leuke quiz met vragen over bomen.

eigenlijk te dichtbij, wat Vloedgraven bewust laat gebeuren. Want zo kan hij duidelijk maken hoe belangrijk veilig werken is. Sommigen schrikken wanneer de dunne tak die Otto heeft gezaagd naar beneden valt. 'Zorg ervoor dat jullie geen tak op iemands hoofd laten vallen.' De volgende demonstratie laat zien hoe je met een takkenschaar een gezaagde tak in stukjes knipt. 'We leggen ze neer op hoopjes in de singel. Dat worden mooie schuilplaatsen; dieren kruipen er graag in.'

Puzzelquiz

De leerlingen gaan aan de slag in groepjes van drie. De ene helft begint met de houtwal en de andere helft buigt zich over de uitgezette quiz van IVN Natuureducatie met allerlei leuke vragen over bomen. Na de pauze wisselen de groepen om. Het plezier spat ervan af en ondertussen steken de leerlingen het nodige op. De Boomfeestdag is voor de school jaarlijks een geliefd uitje. Toen het in coronatijd een keer niet doorging, waren de kinderen erg teleurgesteld.

De houtsingel krijgt een opknapbeurt.

Boomfeestdag

Tijdens de Boomfeestdag leren kinderen over het belang van bomen en struiken voor een natuurlijke en duurzame leefomgeving. Agrarische Natuurvereniging het Binnenveld, IVN Ede en Levend Landschap Bennekom organiseren al een aantal jaren de Boomfeestdag voor de Kraatsschool. In Otterlo is de dag gevierd met de Ericaschool. Samen met IVN Ede hebben leerlingen op EuroParcs De Zanding 150 bomen aangeplant en vogelhuisjes opgehangen. Twee vogelhuisjes zijn voorzien van een camera, zodat de klas in het lokaal het broedseizoen kan volgen.

Graag naar buiten met kinderen? Kijk op <http://ivn.nl/afdeling/ede>

Kort nieuws

Ambassadeurs voor de biodiversiteit

Woont u in het buitengebied, heeft u een paar hectare grond en werkt u volop aan biodiversiteit? Het Praktijknetwerk Biodiversiteit voor Buitenlui zoekt ambassadeurs in alle Gelderse gemeenten. Als ambassadeur inspireert u andere particulieren in uw gemeente om stappen te zetten naar meer natuur op het erf. Ook vergroot u uw eigen kennis door via het praktijknetwerk met andere ambassadeurs ervaringen uit te wisselen. Interesse? Meld u aan als ambassadeur of deelnemer aan het lokale netwerk via praktijknetwerk@slgelderland.nl.

Ede gaat voor meer heggen en hagen

De afgelopen decennia zijn veel heggen en hagen uit het landschap verdwenen. De gemeente Ede wil daar graag verandering in brengen en is samen met Stichting Landschapsbeheer

Gelderland (SLG) een project gestart. Wil jij graag een heg of haag aanplanten van minimaal 100 meter en heb je de beschikking over geschikt land in het buitengebied? Dan kun je meedoen met deze actie! Er is een aanlegvergoeding beschikbaar. Kijk op www.slgelderland.nl/projecten/heggen-hagen-ed voor meer informatie.

Eenvoudige en goedkope bestemmingsplanwijziging

Bent u gestopt of overweegt u te stoppen met uw agrarische bedrijf of woont u op een perceel met een agrarische bestemming zonder agrarische activiteiten? Met het nieuwe Project Mogelijkheden Buitengebied (ProMo) van de gemeente kunt u gemakkelijk een stuk goedkoper het bestemmingsplan laten aanpassen. Daarmee ontstaan mogelijkheden voor bijvoorbeeld een kleinschalig bedrijf

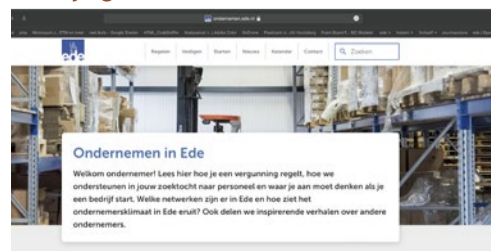
of een maatschappelijke functie naast uw woning. De eerste honderd geldige aanmeldingen kunnen meedoen met deze regeling. Als er meer aanvragen binnenkomen, worden deze op de reservelijst geplaatst. Kijk daarom snel op: <https://ondernemen.ede.nl/project-mogelijkheden-buitengebied-promo>.

Edities van de Buitenronde online

De Buitenronde gemist, zoek geraakt of niet bewaard? Geen nood. De laatste edities staan nu ook op de website van de gemeente Ede. Zo is de krant altijd bij de hand. Voor uzelf maar ook om aan anderen te laten zien. www.ondernemen.ede.nl/de-buitenronde.

Uw tip in de Buitenronde!

We zijn op zoek naar mooie initiatieven die de doelstellingen van gemeente Ede voor energietransitie, landschap, recreatie, natuur, landbouw en andere bedrijvigheid ondersteunen. Meld

uw tip door een mail te sturen naar landbouw@ede.nl. Het kan gaan om uw eigen initiatief of dat van buurtgenoten. Leg in de mail het onderwerp in enkele regels uit. Wie weet maakt uw tip kans op een artikel in deze krant.

Meer rendement uit dure grond

De bodem is het belangrijkste productiekapitaal voor grondgebonden veehouderijen. Met een aantal aanpassingen in de bedrijfsvoering is meer rendement uit die grond te halen. Veel boeren zijn daar al volop mee bezig. De gemeente Ede heeft om hun inspirerende ideeën te delen een folder gemaakt met veel tip voor besparingen op kunstmest, krachtvoer en diesel. Behalve dat leidt het tot een gezonde bodem met gezondere gewassen en daarmee gezondere dieren en gezonder voedsel voor de mens. Bovendien leidt goed bodembeheer tot lagere mineralenverliezen naar bodem en lucht, en zorgt het voor extra CO₂-vastlegging. Een boer die aan een gezonde bodem werkt, vervult meerdere maatschappelijke diensten in één klap.

De folder kunt u aanvragen door te mailen naar: landbouw@ede.nl.